

PRŮMYSLOVÉ DĚDICTVÍ ÚSTECKÉHO KRAJE OČIMA INSTITUCÍ

Je sousloví „průmyslové dědictví“ absurdní a máme vůbec představu, co to znamená? V Ústeckém kraji hraje průmysl více než století důležitou roli. Jak jeho odkaz vnímají instituce, které zde sídlí?

Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem představuje další díl skládačky výzkumu o průmyslovém dědictví na Ústecku, kterému se věnuje výzkumný tým UJEP v rámci projektu „Smart City – Smart Region – Smart Community“.

Průmysl je historicky provázaný s rozvojem Ústeckého kraje, s jeho postavením v české, ale i zahraniční společnosti, ekonomice a dalších odvětvích. Tvaruje okolní krajinu, ovlivňuje život místních obyvatel a přispívá k místní image a identitě.

Průmyslové dědictví je možné využít jako podnět pro zvýšení zaměstnanosti či zkvalitnění veřejného prostoru, nicméně tyto změny jsou závislé na hodnotách společnosti, ekonomické soběstačnosti, vzdělanosti a dalších předpokladech rozvíjejících společnost.

„Toto břímě neleží pouze na občanech, ale také na jednotlivých institucích, které mají prostor přetavit průmyslové dědictví v uchopitelnou podporu pozitivně rozvíjející region. Důležitý je samotný postoj a přístup k průmyslu a jeho dědictví. Je možné jej považovat za podporu pro znovuvytváření pozitivní image, nebo naopak jako bariéru rozvoje,“ uvádí vedoucí výzkumného týmu Vladan Hruška z katedry geografie Přírodovědecké fakulty UJEP.

Ústecký kraj byl jedním z hlavních center rozvoje průmyslové revoluce v Česku, zejména v polovině 19. století odstartoval výrazný ekonomický růst. V současné době se však region potýká s vážnými sociálními a ekonomickými problémy, a s potřebou reagovat na výsledek neblahého vývoje kraje od 2. světové války dodnes.

„Abychom dokázali popsat, co je v Ústeckém kraji nejčastěji považováno za průmyslové dědictví, ve 30 rozhovorech jsme oslovili vedení měst, kraje a další regionální instituce či organizace a také vedení tradičních regionálních průmyslových společností,“ vysvětluje členka týmu Michaela Štěbetáková, doktorandka Fakulty sociálně ekonomické UJEP.

Z rozhovorů vyplynulo, že vnímání průmyslového dědictví se velmi liší napříč institucemi, které byly v tomto výzkumu v rámci projektu **Smart City – Smart Region – Smart Community** osloveny.

V kraji symbolickém údolím s komíny je překvapující, že častěji zmiňované jsou **nehmotné prvky**, jako například původní značky, firemní jména či know how, než existující industriální architektura, tovární budovy nebo areály. Dále, již méně překvapující, že často bývají zdůrazňovány také **negativní aspekty**. Těmi jsou zejména brownfieldy, narušená krajina a nepříznivá sociální skladba.

Mezi narativy individuálních skupin dotazovaných partnerů s ohledem na využití průmyslového dědictví pro rozvoj kraje byly velké rozdíly, jejichž výsledky shrnují vedoucí výzkumného týmu Vladan Hruška a Michaela Štěbetáková: *„Zatímco existující tradiční firmy zdůrazňovaly jejich příspěvek k lokální image, rozvoji ekonomiky a vytváření pracovních míst, představitelé veřejné správy se spíše*

SMART

City
Region
Community

zaměřovaly na problémy způsobené transformací průmyslu především v 90. letech, na revitalizaci brownfieldů, současnou sociální a fyzickou strukturu měst v regionu. Oproti tomu nevládní a kulturní organizace připouštěly možnou pozitivní roli průmyslového dědictví v regionálním rozvoji – změna image, nově vzniklý turismus či rozvíjející se kreativní průmysl.“

Poznání průmyslového dědictví slouží zejména k pochopení sounáležitosti průmyslového dědictví s krajinou i lidmi samotnými. Během minulého století měl průmysl v Ústeckém kraji důležitou roli. Jeho dědictví může být výhodou v současném rozvoji. Nicméně aby mohlo hrát pozitivní roli v regionálním rozvoji, je nutné vyšší zapojení tradičních průmyslových firem do veřejného života v tomto regionu.

Odkaz na fotografie k volnému užití:

- 1 Ilustrační foto; zdroj Pixabay.com
- 2 Budova Spolchemie, Ústí nad Labem; autor Vladan Hruška
- 3 Graf – Výsledky rozhovorů s institucemi a firmami v Ústeckém kraji; zdroj UJEP, 2021

<https://filesender.cesnet.cz/?s=download&token=baa15657-8332-4857-8b91-aa6d7be01fef>

#MyJsmeUjep

#PribehUJEP

#UniverzitaSeveru

#NaSever

Mgr. Jana Kasaničová, tisková mluvčí